

בעזרת השם יתברך

ספר
שערי דעה
על שחיטה וטריפות

חודש מנחם אב שנת תשמ"ה לפ"ק
ברוקלין נוא יארק

ספר שערי דעה

ע ל

שלחן ערוך יורה דעה

ב ע ז ר ת

ה ח ו נ נ ל א ד ם ד ע ה

אשר חברתי ולקמתי אנכי הצעיר אלעזר בעהמח ס' שות שמן רקח חלק ראשון וח"ש וחידושי הלכות שמן רקח וספר סמא דחיי על דרושים. וס' תורת חסד על כללי הש"ס. וס' שערי חבמה המכונה שב שמעתתא על סוגיות הש"ס. וזר זהב על ס' המקח ועל הריט"בא וחוס' רי"ד. וס' יבין שמועה על התורה. בן לא"מ המנוח הרבני המופלג הנגיד המפורסם מו"ה ארי' ליב וללה"ה בהרב הגאון המפורסם פינחס זעליג זל"הה אבדק"ק לאסק בעהמס עמרת פז גין ונכד להגאון בוצינא קדישא רבן של ישראל מו"ה יצחק איצק זל"הה האבדק"ק קראקא: בתוך עמי אנכי ישב כעת בקהל מפורארה ומהוללה ק"ק מרישט יע"א. ומצ"פ לק"ק מיקאלאש והגליל יע"א:

ח ל ק ר א ש ו נ

שנת ה' תק"פא לכ"ע

S C H A R E D E A T O M. I.

ו ו י נ

גערדוקט בי"א אנטאן שטרויס, קיווערליכען קעניגליכען פריפילעגירטען בוכדוקער.

WIEN, gedruckt bey ANTON STRAUSS, kais. königl. priv. Buchdrucker.

1 8 2 0.

שערי דעה הלכות שחיטה יורה דעה

כ מקום השחיטה כצואר וכו' סעיפים:

דף דלדינא קי"ל דאין לרדך לברך שנית לא תימא דאף לזיזר אינו. לרדך כיון שלא יהי' כמוסיף על הצרכות ולזה כתב דע"פ לרדך לזיזר דהא דקיי"ל דאין לרדך לברך הוא נוטל הספק וא"כ לרדך לזיזר שלא יביא עלונו לידו ספק וע"כ פ' ב' דברנו לזהתוס' והרא"ם והרמב"א והר"ם מפטט הוי פטיטא להו דקיי"ל כר"ם לקיס דאסור להוסיף על הצרכות וכ"כ עוד התוס' בטבת דף ק"ח ע"א דאסור להלק סעודות שחרית בטבת לברך צניניה מטום דים כאן אסור ברכה שאינה לריכה והביאוג"כ האי ראי' מר"ם לקיס ביומא וכו"ט, אצ"ר דלרית' בהרמב"ם פ"ג מה' עבודת י"ה"כ טכחז הטעם בהא דכהן גדול הו' קורא בעטור שחמוטם הפקודים בעל פה הוא מטום פגמו על ראשון, ותו זה הובא בש"ס ס"ס בט"ס רב הובא בר"י דר"י, ונראה דהרמב"ם סובר דתירץ זה עיקר מטום דט"ס פרכין ומי חייטין לפגמא והא' אומר ר' יחזק נפתח כו' ונוטין תלתא גברי בתלתא ספרי ליכא פגמא חד גברא בשרי ספרי איכא פגמא ומדקטיל וטרי בש"ס ס"ס אליבא דר"ה בר"י דר"י מכלל דתירץ זה עיקר והנה נראה פטור דרב הובא בר"י דר"י לית לי' האי דברכה שאינה לריכה ולכן הולך לחי' אחר, וכן נראה דעת ר"ם ב' במנחות דף ל"ו בהא דאמרינן ט"ס סח בין תפלה לתפלה עבירה היא בידו וחוזר עליו ונעורכי מלחמה ופירש"י וז"ל סח בין תפלה לתפלה ולא בירך על של ראש וסמך על ברכה ראשונה וכחזו התוס' דלדעת ר"ם א"ס סח ובירך ליכא איכורא אלא אדרבא מלוה וסכר ברכה עכ"ל ולכאורה תמוה והא גרס דברכה שאינה לריכה ובע"כ דגם ר"ם סובר דרב הובא בר"י דר"י חולק על ר"ם לקיס וסמך כמותו וכמו שכתבתי בדעת הרמב"ם, וכן נראה לכאורה דעת המרדכי בפ' הראה טכחז בט"ס א"ב עזרי והובא בב"י ד"ה ס' ק"ע ד"ו ו"ל וא"ס הביאו לפניו יין רע ויין טוב כאחד מ"ם לברך על היין טוב ופטור את הרע ולא יברך על הרע תחילה עכ"ל ונשמע דאי לאו דעיקר וחביב עדיף ה' ראו להרבות בצרכות ולא לעולם יש לברך על הרע ולא יברך על הרע תחילה עכ"ל ונשמע דאי לאו דעיקר וחביב עדיף ה' ראו להרבות בצרכות ולא כר"ם לקיס, אך ח"כ יהיו דברי המרדכי סותרים את עלמון דהרי במרדכי בפ"ג דמגילה והובא בט"ז לקונן ס' רע"ט ס"ק ב' כחז דהאמוראי לא פליגי אלא לאו פליגי דר"ם לקיס דאסור להוסיף על הצרכות ובע"כ דדוקא בהאי דיין טוב ויין רע דיהי' טיבוי בצרכות דעל הרע מברך בפ"ה ועל הטוב מברך הטוב ומוטיב הוא דאי לאו דחביב עדיף ה' ראו להרבות בצרכות ונחא"כ בהאי דיומא דשנייה בטוס ח':

מחלוקת המוסקוס או קי"ל גר"ם לקיס ביומא וכו"ט דר"ם לעינת ברכה שאינה לריכה

והנה בירושלמי פ"ה דנמוי חגי הרוכה להפריט תרומה ותרומות מעשר ותלה כאחר ר' מנחם בר' נחמן בט"ס ר' יהונתן מברך חמט ברכות, תני ר' חייל כוללן בברכה אחת והי' נראה לכאורה דמחלוקת דירושלמי תלי' במחלוקת דר"ם לקיס ור"ה בר"י דר"י ביומא וכו"ט טהבאחי ור' חייל סובר כר"ם לקיס דאסור להוסיף על הצרכות ור' יהונתן סובר כרב הובא בר"י דר"י ואמנ"ס ע"פ החילוק שכתבתי בדעת המרדכי חגי כבוד קלת בידיון דירושלמי א"ס יש לדמוחו לבוסח ח' כי כולן על הפרסה או יש לדמוחו לטיבוי בוסח כי זה על התרומה וזה על הנועטר וזה על החלה (ואפשר לדחות בזה גס הראי' מפירש"י טהבאחי), והנה הרמב"ם בפ"ה ח' מה' מעשרות טכחז וא"ס הפריש הכל זה אחר זה מיד ולא סח צניניה כוללן בברכה אחת ומברך להפריט תרומה ומעשרות כו' ור"ם מ"ס ברוכה דלא הפרישן בבת אחת ופ"ס כר' חייל בירושלמי טהבאחי והנה כבר כתבתי דהרמב"ם סובר כר"ה בר"י דר"י יהוסי עלה דלא לקיס ואי כיונא דהאי פלוגתא דירושלמי תלי' בפלוגתא דר"ם לקיס ור"ה בר"י דר"י יהיו דברי הראב"ם סותרים זה את זה ובע"כ דלאו הא בהא תלי' ודוקא בהאי דיומא דא"ס יגלו יהי' עליו חיוב ברכה אחרת הוא דסובר הרמב"ם דאי לאו טעמא דפגמו של ראשון לא היו מתקני' לקרות בע"פ כיון דאין כאן ברכות חסכ אבל כאן דהפריש כאחת כיון דאפשר לפטור עלונו בצרכה אחת לא תקנו כלל לברך ביחוד על כל אחד בפני עלונו:

לכאורה דברי המרדכי סותר' ח"כ וסובר ע"כ

אך הא קשה לי על הרמב"ם ופירש"י טהבאחי דקובר' דלא כר"ם לקיס דהנה בסוכה דף כ"ו ע"א חנן ועוד אומר ר"א נני שלא אכל ליני י"ט דראשון של חג יטלים בליני י"ט אחרון ופרכין סס בגונו ונחליט בנומי אילימא דרפתא סעודתא דיומא קא אכל ופירש"י נחאי היכר י"ט כאן טהבי' למס סעודה הראשונה וכחז הרמב"ם בריב"ז ח' דמיוסיו וז"ל וליכא לניימר סיקבענה מיד אחר מזונו כסיגמור ברכתו דהשתא ונכרדא, דהא כיון דדעתי' לאלילה מביקרא וחי אכיל לי' אף לאחר שגמר מזונו נפטור בצרכות הפת ולא בני ברכוי ואיטבך לי' לאחר מזונו הוי לי' מרבה בצרכות חסכ ואסור לעשות כן וה"כ נוכח ונסתגנא דתלמודא דאסור להוסיף על הצרכות וכו"ט ור"ם לקיס דל"כ קשה קוסי' הריב"ז וז"ע: ושוב ראיתי להמ"א בס"י רט"ז טכחז ג"כ בפשיטות דאסור להוסיף על הצרכות והביא דברי הרשב"א בה"ה הא ודברי התוס' בטבת דף ק"ח טהבאחי ותמהני דלא הביא דברי התוס' והרא"ם והר"ם דפ' כיסוי הדס ולא הרגיש בדעת ר"ם והרמב"ם וגם לא העיר על דברי המרדכי טהבאחי:

ביתא דמחלוקת צירושלמי פ"ה דמחאי צ"כ חזו תפלה צפונתא דאמוראי ביומא וכו"ט

סימן ב (א) והיינו שיר בחיטי הכי אפסקא הלכתא בחולין דף י"ט ע"א ואמרינן עוד ס"ס ר' נחמן אכטר מסיסוי כובע ולמטה כו' אומר אלא שמעמחא ידענא כו' ואמר ריב"ז מוגרמת דרבנן כפרה לר' יוסי בר' וודר' יוכי בר"י כפרה לר' חנינא בן אבטיגוס, פטיטא מהו דתימא ר' חנינא ב"א ארבעין קאי קמנ"ל ואימא הכי בני ח"כ העיד עלה מיבעי לי' והלכה כר"ה בן אבטיגוס דקאי ר' נחמן כוותי', והקשה ד"ז מהרש"א דלמה לי' לניימר דקאי ר' נהנין כוותי' והא כולה אמוראי דגייתי לעיל ב"א ונלע"ך לישב בדרך פטור דהנה בלאו הכי יש להבין למה לי' לניימר דקאי ולרדך לומר מטום דרב וטמואל דאמרי תרווייהו לעיל בדף י"ח ע"א דהלכה כר' יוסי בר"י לכן לא סמך עלונו לקבוע הלכה כר' חנינא ב"א אי לאו דר"ם קאי כוותי' דבר סמכא הוא והנה בזמנא דר' יוסי בר"י לכן לא סמך עלונו לקבוע הלכה כר' יוסי בר"י נגד רבנן דמשנתנו והא קיי"ל דיחיד ורבין הלכה כרבין ובע"כ דליניהו סוברי' דר' חנינא ב"א ארבעין קאי ולא דייקו כדדייק ריב"ז מללא אומר העיד עלה וע"כ ספיר פוסקי' כר' יוסי בר"י מטום דר"ה בן אבטיגוס קאי כוותי' וכל עדות הלכה היא, ובה מומלא מייבז קוסי' ד"ז מהרש"א דבש"ס דרוכה להכריע דהלכה כר"ה ב"א וללא כרב וטמואל דאמרי הלכה כר' יוסי, ופירש"י דר"ה ב"א ארבעין קאי ולפיתסח לא חידש ר' חנינא ב"א דבר כי א"ס העיד לקיים דברי ר' יוסי בר"י ופירש"י דר"ה ב"א ארבעין קאי ופיתסח לא חידש ר' חנינא ב"א דבר כי א"ס דאין הלכה כר' יוסי בר"י דדילמא כרב וטמואל דסוברי' דר"ה ב"א העיד לקיים דברי ר' יוסי בר"י: (ב) בלי שחמאט עגונה לנחמד נוארה ביומא, היות כי רואה א"ס שנתה"ז הס"כ והט"ז לא פירטו את דברי המחבר כאשר נלע"ך בכוחנו

סוכה קוסי' מהר"א צפונין דף י"ט ע"א

וכי בר"י כפרה לר' חנינא בן אבטיגוס, פטיטא מהו דתימא ר' חנינא ב"א ארבעין קאי קמנ"ל ואימא הכי בני ח"כ ר"ג כוותי' ותיסק לי' דכל עדות הלכתא היא, ונלע"ך לישב בדרך פטור דהנה בלאו הכי יש להבין למה לי' לניימר דקאי ולרדך לומר מטום דרב וטמואל דאמרי תרווייהו לעיל בדף י"ח ע"א דהלכה כר' יוסי בר"י לכן לא סמך עלונו לקבוע הלכה כר' חנינא ב"א אי לאו דר"ם קאי כוותי' דבר סמכא הוא והנה בזמנא דר' יוסי בר"י לכן לא סמך עלונו לקבוע הלכה כר' יוסי בר"י נגד רבנן דמשנתנו והא קיי"ל דיחיד ורבין הלכה כרבין ובע"כ דליניהו סוברי' דר' חנינא ב"א ארבעין קאי ולא דייקו כדדייק ריב"ז מללא אומר העיד עלה וע"כ ספיר פוסקי' כר' יוסי בר"י מטום דר"ה בן אבטיגוס קאי כוותי' וכל עדות הלכה היא, ובה מומלא מייבז קוסי' ד"ז מהרש"א דבש"ס דרוכה להכריע דהלכה כר"ה ב"א וללא כרב וטמואל דאמרי הלכה כר' יוסי, ופירש"י דר"ה ב"א ארבעין קאי ולפיתסח לא חידש ר' חנינא ב"א דבר כי א"ס העיד לקיים דברי ר' יוסי בר"י ופירש"י דר"ה ב"א ארבעין קאי ופיתסח לא חידש ר' חנינא ב"א דבר כי א"ס דאין הלכה כר' יוסי בר"י דדילמא כרב וטמואל דסוברי' דר"ה ב"א העיד לקיים דברי ר' יוסי בר"י: (ב) בלי שחמאט עגונה לנחמד נוארה ביומא, היות כי רואה א"ס שנתה"ז הס"כ והט"ז לא פירטו את דברי המחבר כאשר נלע"ך בכוחנו

א מקום השחיטה כצואר בקנה לצד הראש משיפוי כובע ולמטה והוא קודם שיתחיל הכיבוע לשפע ולעולה (א) והיינו שיר בחוטו והוא שבסוף הקנה למעלה יש בחוד טבעת הגדולה כמו שני גרורים מןף שחוטו ונקראים הטי ואם שחט בחוד החטין ושיר מהם כל שהוא למעלה כשרה שהרי שחט משיפוי כובע ולמטה ואם לא שיר מהם כלום אלא שחט למעלה פהם הרי זו מוגרמת ופסולה: (ולמטה יש ימיו למטה מעצמת הגדולה) (מרדכי פ"ט וכל' שמיטה מה"רי"ו) ושיעור למטה עד ראש כנה האונה כשנפוחין אותה ועולה למעלה עד מקום שנגיע ראשה בקנה אז הוא המקום בעצמו שהיה נוגעת כשהיה חיה הברמה והיתה רואה כדרכה כשחמטין צוארה לרעוה (ב) בלי שחמטין עצה למשך צוארה ביומא (וצנוף למטה צקת כמו צווסט) (ר' גס הר"ה) ב ובושט מחלחל המקום שבשוחחין אותו מחכוין עד מקום שישעיר ויחיל להיות פריצים פריצים בכרס שחט למעלה במקום זה והוא

א מקום השחיטה כצואר בקנה לצד הראש משיפוי כובע ולמטה והוא קודם שיתחיל הכיבוע לשפע ולעולה (א) והיינו שיר בחוטו והוא שבסוף הקנה למעלה יש בחוד טבעת הגדולה כמו שני גרורים מןף שחוטו ונקראים הטי ואם שחט בחוד החטין ושיר מהם כל שהוא למעלה כשרה שהרי שחט משיפוי כובע ולמטה ואם לא שיר מהם כלום אלא שחט למעלה פהם הרי זו מוגרמת ופסולה: (ולמטה יש ימיו למטה מעצמת הגדולה) (מרדכי פ"ט וכל' שמיטה מה"רי"ו) ושיעור למטה עד ראש כנה האונה כשנפוחין אותה ועולה למעלה עד מקום שנגיע ראשה בקנה אז הוא המקום בעצמו שהיה נוגעת כשהיה חיה הברמה והיתה רואה כדרכה כשחמטין צוארה לרעוה (ב) בלי שחמטין עצה למשך צוארה ביומא (וצנוף למטה צקת כמו צווסט) (ר' גס הר"ה) ב ובושט מחלחל המקום שבשוחחין אותו מחכוין עד מקום שישעיר ויחיל להיות פריצים פריצים בכרס שחט למעלה במקום זה והוא

א מקום השחיטה כצואר בקנה לצד הראש משיפוי כובע ולמטה והוא קודם שיתחיל הכיבוע לשפע ולעולה (א) והיינו שיר בחוטו והוא שבסוף הקנה למעלה יש בחוד טבעת הגדולה כמו שני גרורים מןף שחוטו ונקראים הטי ואם שחט בחוד החטין ושיר מהם כל שהוא למעלה כשרה שהרי שחט משיפוי כובע ולמטה ואם לא שיר מהם כלום אלא שחט למעלה פהם הרי זו מוגרמת ופסולה: (ולמטה יש ימיו למטה מעצמת הגדולה) (מרדכי פ"ט וכל' שמיטה מה"רי"ו) ושיעור למטה עד ראש כנה האונה כשנפוחין אותה ועולה למעלה עד מקום שנגיע ראשה בקנה אז הוא המקום בעצמו שהיה נוגעת כשהיה חיה הברמה והיתה רואה כדרכה כשחמטין צוארה לרעוה (ב) בלי שחמטין עצה למשך צוארה ביומא (וצנוף למטה צקת כמו צווסט) (ר' גס הר"ה) ב ובושט מחלחל המקום שבשוחחין אותו מחכוין עד מקום שישעיר ויחיל להיות פריצים פריצים בכרס שחט למעלה במקום זה והוא

א מקום השחיטה כצואר בקנה לצד הראש משיפוי כובע ולמטה והוא קודם שיתחיל הכיבוע לשפע ולעולה (א) והיינו שיר בחוטו והוא שבסוף הקנה למעלה יש בחוד טבעת הגדולה כמו שני גרורים מןף שחוטו ונקראים הטי ואם שחט בחוד החטין ושיר מהם כל שהוא למעלה כשרה שהרי שחט משיפוי כובע ולמטה ואם לא שיר מהם כלום אלא שחט למעלה פהם הרי זו מוגרמת ופסולה: (ולמטה יש ימיו למטה מעצמת הגדולה) (מרדכי פ"ט וכל' שמיטה מה"רי"ו) ושיעור למטה עד ראש כנה האונה כשנפוחין אותה ועולה למעלה עד מקום שנגיע ראשה בקנה אז הוא המקום בעצמו שהיה נוגעת כשהיה חיה הברמה והיתה רואה כדרכה כשחמטין צוארה לרעוה (ב) בלי שחמטין עצה למשך צוארה ביומא (וצנוף למטה צקת כמו צווסט) (ר' גס הר"ה) ב ובושט מחלחל המקום שבשוחחין אותו מחכוין עד מקום שישעיר ויחיל להיות פריצים פריצים בכרס שחט למעלה במקום זה והוא

א מקום השחיטה כצואר בקנה לצד הראש משיפוי כובע ולמטה והוא קודם שיתחיל הכיבוע לשפע ולעולה (א) והיינו שיר בחוטו והוא שבסוף הקנה למעלה יש בחוד טבעת הגדולה כמו שני גרורים מןף שחוטו ונקראים הטי ואם שחט בחוד החטין ושיר מהם כל שהוא למעלה כשרה שהרי שחט משיפוי כובע ולמטה ואם לא שיר מהם כלום אלא שחט למעלה פהם הרי זו מוגרמת ופסולה: (ולמטה יש ימיו למטה מעצמת הגדולה) (מרדכי פ"ט וכל' שמיטה מה"רי"ו) ושיעור למטה עד ראש כנה האונה כשנפוחין אותה ועולה למעלה עד מקום שנגיע ראשה בקנה אז הוא המקום בעצמו שהיה נוגעת כשהיה חיה הברמה והיתה רואה כדרכה כשחמטין צוארה לרעוה (ב) בלי שחמטין עצה למשך צוארה ביומא (וצנוף למטה צקת כמו צווסט) (ר' גס הר"ה) ב ובושט מחלחל המקום שבשוחחין אותו מחכוין עד מקום שישעיר ויחיל להיות פריצים פריצים בכרס שחט למעלה במקום זה והוא

שערי דעה הלכות שחיטה יורה דעה

ר"ת רמ"א ז"ל
כפי רמ"א

והוא ולידך לישנא הכשר אכילתו וחו לא עכ"ל והסתא בטלמא
 הי הכונה לאסור שלא לשחט יוחר מן הסימנים ועיקר הכשר
 השחיטה היינו הסימנים א"כ ספיר כתב רמ"א דקמט"ל הכשר
 אכילתו דהיינו הסימנים דהוא השיעור הכשר וחו לא אכל
 אי כיונא דשחט ומפס דקרא אתי להחיר ולומר דלין לריך
 לשחט יוחר ובע"כ דהוי סד"א לריך לשחוט גם המפסקת
 ובשחיטת סימני לחודא ליכא הכשר שחיטה א"כ האידן יתפרש
 כקרא הכשר שחיטתו דהיינו הסימני וקו לא והא על זה אנו
 דכין גופום הס"ד ליכא הכשר אכילה בסמיני בלחוד :

ואחר וכן התלמידים אמר דעיקר קוטי' החום' אינם רק על
 יריך לשחט למפרש הכשר אכילתו דהיינו הסימנים
 וחו לא והוי כדביא בהתוס' בפשיטתו דודאי אם התך המפסקת
 אין כאן פסול ובמורה"מ ור"כ מ"ט דלא לשווי' גיסטרטא הכוונה
 דלין לריך לשווי' גיסטרטא ור"כ ספיר הוקטה להם קוטייתם
 הראשונה דהיכא ממנו מוסחט דלין לריך לחתוך הנופסקת
 דהא אי כיונא לריך לחתוך המפסקת הרי זה הכשר אכילתו
 וכו"מ לעיל וגם קוטייתם הסניי' מוכן בספוטו ודבריו נכונים'
 אם יש לדקדק דהא ממונע דגם קוטי' הללו הכריחו להתוס'
 לגוד וספירטו של רמ"א והקטה דהרי הוי יכולין לקיים עיקר
 פירושו ובחיבת גיסטרטא ולפרש כפי' הראשון חטאה הוילי את
 דמו וחו לא : (ב) ויש מי שפוסל גם כזה והקטה הט"ז בס"ק
 ג' מתלמוד ערוך בפ' בהמה המקשה הוילי ידו לנעוטי בהמה
 ושחט בן ט' חו נהו והאילי לא אסרינן לה מטעם חלדה ותו'
 הס"כ בנ"ה לחד חו' דהאיבעיא בפ' בהמה המקשה הוא
 בלא תנולא לומר תחת מטלית כשר וכתב כבוד ידידי הרב
 הגאון הנוכח מו"ה הר"ר דייטש כ"י וז"ל ולי כראש דלא כיחא
 להט"ז לומר כן דהא שחיטת הרמב"ם דכל אם תנולא לומר
 הלכתא היא ור"כ למה פסק בפ"ג מה' שחיטה תחת מטלית
 פסק ואף שהביא שמואל ב"הע"ז ס' קכ"ב ס"ק ז' כתב בסם
 ז"י כל שאינו מפורש בס"ס אם תנולא לומר לא פסקין כחל"ל
 וכ"כ הר"ן בפ"ק דקדושין גבי בתיק וקרקעך בפרוטה וכו"מ
 היכא דסקלא בחיקו וכנו"ם הכ"נ בפ"ה הנה' מטמאי מו"ו
 מ"ה היכא דהוא איבעיא אחר פסקין כחל"ל אף שאינו
 מפורש וכמ"ס הלח"ט ע"ב מה' גירושין הלכה ט' ואולי אף
 דקאי בחיקו, וזוהי כיחא ג"כ דברי מו"י בכודע ביהודא חניכא
 ח"א ה' ס' ס"ה בחטובה שכתב אלי ד"ה א"ה כו' דאפילו
 לגיטת הר"ח מ"מ כיון דאיבעיא חוץ מנולד' קאי בלא תנולא
 קטן, ולכאורה קשה סה"א חוץ מנולד' לא בעי רבא, וזוהי כיחא
 הרמב"ם בפ' מה' סהדרין פסקת ולא אם הכ"הג אלא בב"ד הגדול
 וכתב הלח"מ דסובר לניחת בענלי' דידו' מדמינן .
 וישלל דהא הוא איבעיא דלא פשטא ולהכ"ל כיחא דלרמב"ם
 דהא אפילו דורות ומדות לא ילפינן דאיבעיא לן קרא לרובע
 שור סיני הוא באל"ל דסורו של כ"הג למיחא בעלים מדמינן
 שור הנסקל לניחת בענלי' מדמינן דלא מרובע סם לא אחקט
 שור הנסקל לניחת בעלים (ולא ידעתי אם הדבר זה ילא ממני או
 שמעתי בסם הגאון מו"ה חיים לאכור זל"ה מבראד) וכיון דהך איבעיא דסור סיני
 הוא באל"ל למיחא בעלים דימ' מדמינן ספיר בסק הרמב"ם
 אף שאינו מפורש באל"ל כיון דאיבעיא אחר :

ושחט שהיטהו כשירה (ב) ויש מי שפוסל גם כזה ולכתחילה
 לחוש לרבירו : הנה וכן יש לומר דנכנסים שיש להם לומר מוסין
 בנ"הריס למלווה הלח"מ המאונן שלא יצא לידו מלד' (הרדכי פקק
 המוצט) וצריך לומר כשאדם שוחט וחו על העור שלא
 יעשה בו קרע גדול ושוחט בראש הסכין ומחככה מהעור
 אמנם אם שחט באמצע סכין ויש לחוש אם ראשו מחככה
 בעור כיון שהסכין במקום שחוט בו כנגד הסימנים אינו
 מכוסה ויש מי שמחמיר גם כזה ויש לחוש לרבירו לכתחילה :
 י אם לאחר ששחט רוב הסימני' ההליר הסכין תחת מיעוט
 הנשאר טשניהם או מא' מהם ובסקו מותר ויש מי שאסר
 גם בזה וראוי לחוש לרבירו לכתחילה : הנה והמנהג לטעורף
 כל חלה בין צמינוט קתל וצין צמינוט נמול בין נקטה בין צנוט :
 (שחיטת מהרי"ו) יא אם החליר הסכין תחת מיעוט הראשון
 ושחט בסטה למעלה ואחר כך גמר השחיטה כדרכה וכן אם
 שחט רוב סימני' א' בהמה והחליר הסכין תחת מיעוט הנשאר
 ושחט סימני' השני וכן אם שחט מיעוט הראשון כחלדה וגמר
 השחיטה שלא במעלה ואחר כך גמר השחיטה כדרכה וכן אם
 השוחט בקנה למעלה במקום שחוט או ראוי לשחיטה או שהחליל
 לשחוט במקום שחיטה ושחט מעט והטה הפכין חוץ למקום
 שחיטה למעלה וגמרה שם אבל שחט רוב חלל הקנה במקום
 שחיטה והטה הסכין חוץ למקום שחיטה למעלה וגמר שם
 חתיכה כל הקנה כשירה וה"ה אם שחט רוב שנים בהמה
 במקום שחיטה והשלים השחיטה בהגמרה או כדרסה בשירה
 ויש מי שפוסל כדרסה ויש לחוש לרבירו לכתחילה : הנה
 והמנהג לטעורף בין דרסה בין בהגמרה בין צמינוט קתל בין צנוט :
 צמיר בין נקטה בין צנוט (ג' מהרי"ו) יג הגרים בקנה כחלח
 שליש ושחט שני שלישם כשירה (ג) שחט שליש והגרים
 שליש וחור ושחט שליש האחרון כשירה' הגרים שליש ושחט
 או החליר בין בשליש ראשון בין שליש אמצעי הרי זה פסולה :
 יד כל אלו החלוקים כשהוא רואי שלא נגע ביושט אלא בקנה
 לצד מעלה אבל כיושט אפי' שחט בו כל שהוא חוץ למקום
 שחיטה בין לצד מעלה בין לצד טטה וכן בקנה לצד טטה קורם
 גמר הכשר שחיטה אע"פ שגמר כל הנשאר במקום שחיטה
 הרי זה פסולה מפני שנקיבת מקומה הללו כשהוא : (והנהגה
 לטעורף מכל מקום יס' שחטו לכו עיקר כיצד כגון שנעקר
 הקנה או הושט מהלחי ומהבשר ונשטט א' מהם או שניהם
 קורם גמר שחיטה אבל אם שחט א' כעוף או רובו ואח"כ
 נשטט השני שחיטתו כשירה נשטט א' מהם ואח"כ שחט את
 השני שחיטתו פסולה : הנה וזמני נהגין לטעורף כל עיקר בין
 צמינוט קתל בין צמינוט נמול בין צנוט (ע"ט מהרי"ו)
 וזקא

ובזה יש לתרץ מה שהקטו על הרמב"ם דפוסק ביאה אירוסין עושה והקטו דהלא הוא איבעיא דלא אפסטה ואי כיונא
 דהרמב"ם פוסק כחל"ל אף דלא נזכר בס"ס כיחא דכנה הביח שמואל ב"הע"ז ס' ס"א ס"ק ב' הקטה להרמב"ם
 דסובר חופט נידה לא קנה מאי בעי ר"א ריש אע"פ פירכה נידה מהו פשיטא דלא מהני דלא אסור להחיות עמה
 כו' ותו' דמיירי שקידם אותה בבדיה מטום הב' מותר להתייחד עמה כיון שכבר בעל וא"כ דבעי ד"א זה באל"ל
 דביאה אירוסין עושה דאי נשאין עושה פשיטא דגובה חוס' וא"כ ספיר פסק הרמב"ם דביאה אירוסין עושה עכ"ד ידירי
 הרב הגאון הג"ל והנה מ"ס דלפטר דאף באיבעיא דסקלא בחיקו פסקין כחל"ל כשהוא בעל איבעיא אחר כזה דבריו
 נכונים' דלין ראי' ממה דלעילא בחיקו דלא נפסטה האיבעיא וכמ"ס החום' בע"ד דף ק"ג ע"א ב"ה או דילמא וצדק ס"ה
 ע"א ב"ה תיקו והוכיחו דכריהם עיי"ם ובלאו הכי נמי כבר כתבו החום' ביומא דף ק"ט ובנדל' דף ל"ה יבחי' הר"ן
 סם דאף דלפענאי אף דהוי מני לנפסט מדברי אמוראי' לא רלה למפסט, אף מ"ס ישב כזה דברי רב ט"ז הגאון אונתי
 בעל כ"י תיכא לא נהירא דע"כ לא כתב הלח"מ דגם בסקת אפסטה האיבעיא היכא דהבעל איבעיא הוא אחר אלא
 דוקא כשנפוסט שאחר הוא הבעל איבעיא דחו מוכח דלהאי בעל איבעיא הוי פשיטא א"כ וכמ"ס הלח"מ חבל כאן בסקת
 גיטין דף פ"ה דנטנה בס"ס ססס מהיכי תיתי כיחא דהוא בעל איבעיא אחר ודנפסטה האיבעיא, ובפירוטו דסם
 האיבעיות סמוכי' זו לזו וממנו מי ששאל זה שאל גם זה חולת זה אין לי להשיב ואין אחי הכנות הזמן לעיין הטיב
 אוקמי נבדל רב א' אחקתי' חוקת צדוק שדבריו באמרו באמת ויטר : (ג) שחט שליש והגרים שליש כו' נשאלתי בענין זה
 ומתלמידי בחור מופלג ושנון כ"ה שמואל לבי כ"י מ"ק ליבנא, ומתוך תשובתי יובן שאלתו, וזה לשוני בתשובתי בדבר אשר
 הוקשה לך לפ"ו שפסק רש"י בחולין דף ל' ע"ב בחלדה או שחט הלכות שחיטה ששחטן צמינוט בחרט פסול דהא דקיי"ל
 רובו של א' כמיהו היינו דוקא אם אחר ששחט פסק מלטהוט כלל אבל אם שחט המיעוט אלא ששחטה בספול אזי השחיטה
 פסולה א"כ מאי פריך רב חקדא לעיל דף י"ט ע"א על ר"ה אמר ר"א דאמר דפליגי דבכין וריב"מ ששחט שני שלישי' והגרים

ולכאורה קשה סה"א חוץ מנולד' לא בעי רבא, וזוהי כיחא
 הרמב"ם בפ' מה' סהדרין פסקת ולא אם הכ"הג אלא בב"ד הגדול
 וכתב הלח"מ דסובר לניחת בענלי' דידו' מדמינן .
 וישלל דהא הוא איבעיא דלא פשטא ולהכ"ל כיחא דלרמב"ם
 דהא אפילו דורות ומדות לא ילפינן דאיבעיא לן קרא לרובע
 שור סיני הוא באל"ל דסורו של כ"הג למיחא בעלים מדמינן
 שור הנסקל לניחת בענלי' מדמינן דלא מרובע סם לא אחקט
 שור הנסקל לניחת בעלים (ולא ידעתי אם הדבר זה ילא ממני או
 שמעתי בסם הגאון מו"ה חיים לאכור זל"ה מבראד) וכיון דהך איבעיא דסור סיני
 הוא באל"ל למיחא בעלים דימ' מדמינן ספיר בסק הרמב"ם
 אף שאינו מפורש באל"ל כיון דאיבעיא אחר :

דמי' שמואל על
 פירש"י דף ל'
 ע"ב מס"ס דף
 ט"ע

שערי דעה הלכות שחיטה יורה דעה

והוא הנקרא 'חורבן הוושט' (ג) אולם מה שמקום והוא מחלה בני מעיים שחיטתו פסולה ושעור חורבן הוושט שאינו ראוי לשחיטה למעלה בבהמה וחייה כרי שיאחזו בשחי אצבעותיהי כהה ו'ח' כדו רמב"ד תלפניית (רש"י ותהר"י) וקבלה יד הקדמונים שכל בהמה וחייה העשיר עד הקיים מתייגס אין נדחה אי חיה כשנפצען יחייתו: (הנה נדחה י' ובעוף הכל לפי גדלו וקטניו הנה ואין חילוק בין ינייה למטה עופות דכלן שיעורן שיה' (הסנה) כל המצויים ולמטה עד הופק: הנה ועוף שאין לה זפק עד נון האפניים (כ"ג) ולפי שאין אלו נקראין שיעורין אלו נכון לשחוט שחמטם הנזכר לארכו דאז יונק ויולל מידו ספה: (כ"ג) צמס סת"ח):

ג צריך השוחט שישחוט שישחוט באמצע הצואר ואם שחט מן הצדדיו שחיטתו כשירה והוא שהחזיר הסימנים (ד) וידע שהחכם קודם שחחד המפרק כי המפרק רבים ונדהים מן הסכינות והשוחט מן העורף: ד טוב ליהודי למישש בסימניו ולחפש קודם שחיטתו כדי שירומם קודם כשר הצואר וכיונים נפצאים הסימנים שצדדים וצריך אימון ידים וזהירות גדולה שאם לא ימשש בהם ויזכרם לפניו קודם שחיטתו קרוב הרבה טאד לפשוט ולחחוך המפרק קודם הסימנים:

כא שיעור השחיטה בכמותה וכו' ה' סעיפים:

א כמה הוא שיעור השחיטה הקנה והוושט השחיטה המעולה שיחכוו שניהם (א) בין בבהמה ובין בעוף ולוה יחכוו השוחט ואם שחט רוב אחד מהם בעוף ורוב שניהם בבהמה ובחיה שחיטתו כשרה ובלבד כשיסדרו אותו ויצאו שהשוחט הוא רוב

וכמה הוא שיעור השחיטה בכמותה וכו' ה' סעיפים: ומהלק בין בשר לעצם המפרק דבבשר מותר ובצמס המפרק אסור ועיי' בתבואה טור מילתא בטעמיה:

סימן כא (א) בין בבהמה ובין בעוף כו' רס"ו ב"פ השוחט ב"ה אחד בעוף כתב ח"ל לכחחילה אדרכוהו רבנן תרווייהו מטום הרחקה, אבל בכסף מטנה ב"ה מהל' שחיטה הלכה ח' כתב על הא פוסק

לכאורה תימא לומר להרמב"ם סובר לנהא תירוצא ד"ס ים כאל' חיוב דאורייתא דהא בין לנאן דיליף מדרשא דוחא ובין לנאן דיליף מדהדיל הכתוב בין בהמה לרגים מטעם דעכ"פ לכחחילה בעוף. סגי בסימן ח' בחורה ופני סימנים על הוטט ועל הקנה ועל רוב ח' בעוף ועל רוב שנים בבהמה דהכי פירושא דרבי דדרש כחש ליתיד מלמד טלכטוה ומה דזה הוא הכשר ונאווה לכחחילה בין בעוף ובין בבהמה וגם לטטוה על רוב ח' בעוף ורוב שנים בבהמה לנאן דיעבד וכן מטעם קלח בלשון הרמב"ם דמה שכתב והשחיטה המעולה בעוף ב"ה סימני' ללמד מכאשר לוותר עיי' ד:

והנה הב"י כתב ח"ל ובפ"ק דהולין גבי נושא וזיני מובדיל בסי' ח' כתב רס"י וכל הסימן הוי מלוח שחיטה בעוף לכחחילה אבל חסינו ב' אפילו מלוח לכחחילה ליכא וכחש המדרכי טכן דעם הרבניו ברין ודעת הרשב"א בח"ה כדעת להרמב"ם ורמב"ם עכ"ל הב"י ותמה בפלתי דבריו רס"י הללו אינם רק מדין תורה אבל מדרבנן סיבד רס"י בר"פ השוחט לכחחילה לריך ב' סימנים וח"כ היאך כתב הב"י שדעת הרבניו ברין כרס"י עכ"ד וזה נלעג"ד ליטב בפטימות עיי' מהצואר בהר"ם לכן דעת הר"י לפסוק לקולא מטום דסובר דהני תרי ליטני פליגי מדרבנן אבל מדאורייתא בסי' ח' סגי ואולינן לקולא בטל סופרים עכ"ל ח"כ ספיר כתב הב"י דכיון דרס"י פוסק לעיל בע"פ מדאורייתא סגי בסי' ח' ח"כ להאי תירוצא מטעמי אחד בעוף קאי ולריך לכחחילה ב' סימנים אינו רק מדרבנן וכיון דנחלקו דברבנן ממילא דלדינא אף מדרבנן אין לריך לכחחילה ב' סימנים דבטל סופרים אזלינן לקולא וכמ"ס הרא"ש בדעת הר"י ח"כ ממילא דדעת רס"י כרבינו ברין והא דלא הביא הב"י את דברי רס"י דר"פ השוחט היינו מטום דבלשון רס"י דר"פ השוחט אפטר דלף סימן ח' לא בעי לכן הביא פירס"י דלעיל דמבואר דסימן ח' בעי:

ובזה נתישב הא דהקט"ה לכאורה על הב"י דלפי מ"ס הוא ז"ל בכסף מטנה לכן מוירך הרמב"ם לכחחילה ב' סימני' מטום דהוי ספיקא דאורייתא וח"כ לפי דברי הב"י גם הרא"ש פוסק בזה כהרמב"ם ומוירך לכחחילה ב' סימני' הוא ג"כ מהאי טעמא וכן מטעם בלשון הרמב"ם וז"ל כתב דהא דרס"י פוסק דרס"י ליתב לקולא מטום דסובר דהני תרי ליטני פליגי בדרבנן אבל מדאורייתא אף מדרבנן אין לריך לכחחילה ב' סימנים דבטל סופרים אזלינן לקולא וכמ"ס הרא"ש בדעת הר"י ח"כ ממילא דדעת רס"י כרבינו ברין והא דלא הביא הב"י את דברי רס"י דר"פ השוחט היינו מטום דבלשון רס"י דר"פ השוחט אפטר דלף סימן ח' לא בעי לכן הביא פירס"י דלעיל דמבואר דסימן ח' בעי:

לפי דבריו אחי ספיר:

והברי מנדים הבין להרמב"ם לפי מ"ס הב"י דעמיה איכא איסור דאורייתא וכמבואר בדבריו עיי' ומחמת זה יא לא לחלק על מ"ס הכר"ו כאן ולקמן בסי' ג"ג על אלוות הלעטות ח"ל ולכן הרבה יראי ה' אין מוכיחין אחרת כאלה לשחוט הוושט רק הקנה לבדו אולי ישחוט במקום החטט וכחש הפרי מנדים דהא תינה אי הא דביגינן בעוף ב' סימני' הוא מדרבנן ומטע"כ אי אמרינן דע"כ איסור דאורייתא ומה שכתבנו גם לרמב"ם אין כאן רק מדרבנן ותוההני על בעל פ"מ איך לא להטעין דהכ"מ כתב דהרמב"ם נקט לחומרט מטום דהוי ספיקא דאורייתא והרי להרמב"ם כל ספיקות מן התורה לקולא ואיכס לחומרט רק מדרבנן ומכ"ס כאן דלוינו רק נוניה לכחחילה וח"כ ודאי דגם להרמב"ם אינו רק מדרבנן:

ועוד ראיתי לבעל פרי מנדים סכה בישוב קוסי' הפלתי על הב"י שהבאתי ח"ל ומ"ס הב"י כ"ה היינו לומר סזה דלא כהר"ם דסובר מן התורה בעינן עכ"פ רוב שנים עכ"ל וגם בזה דלרכו הוא הולך דסובר דלרמב"ם

עלמה בטעם שחיטה ליתיד לזירה יחד מיוכל לשחוט בזאתו מקום אשר מטנה לו את לזירה אבל לפי מה שכתבתי אחי ספיר ועכ"פ למדנו מדברינו דלוינו כשר רק במקום אשר ריך הבהמה להשך לזירה ברוב אכילת' אבל אם שחט בייחוד ח' סימנים גס בהרמב"ם האיסור נשכח לזירה בהיתני כהילה, וגם בלרכו דהר"י הרא"ש והטור והמחבר ומכמי' בעיקר פי' הקוגיא אפירוטו של הרמב"ם דאין חילוק בין אכס' ענווה לאכס' ארס ופלאיה נטגבס על בעל פרי חטט שילאו לבו לחלוק על הרמב"ם בני טום ראי' ואחמנו מלינו לו חדר' ונגדולי הראשונים וכבר סקל הרב בעל פרי חטט לנוטרטסו' כי בספר פרי תואר טפך בזה על דבריו בזה וע"פ מה שכתוב בסמוך בע"ה: (ג) או למטה ממוקם הזה כו' תענהי דבקנה לא ביאר המחבר דשחיטתו פסולה רק בשחט למטה אבל שחט למטה לא ביאר את דינו ואלו כאן בוטט ביאר המחבר גם לך שחט למטה ובדוחק י"ל להמחבר אינו סובר בהא בהטור שכתבו לעיל בדעתו דסובר כאליו הרא"ש ז"ל דכפטה האביעיא אבל המחבר סובר בהא כהרמב"ם דהאביעיא לא כפטה ולכן דוקא בוטט דהוי כבילה ודאי ביאר דשחיטתו פסולה אבל בקנה אין האיסור אלא מוסק ומיהי עדיין לא נתישב הטיב וז"ע: (ד) וידע שחמכס כו' עיי' בט"ו ס"ק ז' שהאריך בזה וכחש סס ח"ל אבל לא מיידי במיקר טיהה דולח' אין שיעור טיהה בזה ואפילו לדין כו' אפילו אם חוהך בטעם שחיטה חוהך במפרקת וכו' ומהלק בין בשר לעצם המפרק דבבשר מותר ובצמס המפרק אסור ועיי' בתבואה טור מילתא בטעמיה:

דקדק עלום על המחבר

ציואר דברי הכ"מ פ"א מה' שחיטה

וידי חסדי הפלתי על הב"י

ציואר הא דכ' הב"י דדעת הרשב"א כדעת הרמב"ם ורמב"ם

הסנה על פרי מנדים ססדר דלכ"מ והרמב"ם לדין מליה מן התורה לכחחילה ב' סימנים

שערי דעה הלכות שהיטה יורה דעה

י"ט (ה) שחט העוף כדרכו בהכשר ואחר גמר שהיטה פטא טבועה מהגדרתה שלם על הסבין כשרי ויש מעריצין זה וכן עיקר (שמימות) טעם מהר"ק גם ע"פ נוסח מהר"ל כ"ן שאמר כך הכניח מהר"ר מה"פ (ה) ואין לטעות: כ השוחט תרגום צריך לומר שירחוק רגלו בקרקע או יגביהנו שלא יעוקן רגלו בקרקע כדי שלא יעוקר הסימנים:

בה שצריך לבדוק אחר שהיטה וכו' ג' עינים:

א השוחט צריך שיבדוק בסימנים אחר שהיטה אם נשחטו רובן או שיראה בעלטה שהיטה שהם שחוטין רובן ואם לא יראה שרובן שחוטין אסור: הנה ונהגו לבדוק נדרד זה שחוק מגולל על שיטתו כובע ומתוך הדחק יעלו הסימנים לחוץ ולא יוכל לראות אם נשחטו רובן גם אם עיניו שמוטה כי אם לא יבטחו הסימנים לפניו לאחר שהסיר חלצוהו הוי שמוטה ועריפה (הג"ח) (שמימות) מ"ט ח"ל לבדוק אחר שמוטה דמנ"ל ארז"ל כמו גזלו טריפות ויש מי שאומר שצריך לראות שהם שחוטין במקום שהיטה בלא הגרמה הנכונה ויש נבדוק אחר זה קודם שירוק העוף מידו (מהר"ק טור"ס נ"ה בסם שמימות אשכנזית) אבל לא לבדוק מחלה

הא מקל"ן ופליגי כו' והוא מטום דסבירא ל' לר"י אומר שמואל דהוא טריפות מלך עלמנו וגם רב אשי דהוא בחרת כותי' כבירא ל' ודלא כרבא בר קיסא ובטרטות לפת"ר רש"י בע"כ דה"ה היא כו' ולית הלכתא כמתניחא דרמי בר יחזקאל כן נלע"ג לרב דעת רש"י:

אך לפ"ז לכאורה יהי מוכח דרש"י סובר לדינא כמ"ד אין שחיטה לעוף מ"ה דהנה לקמן בע"כ דה"ה היא כו' כחב דרש"י וז"ל ולית הלכתא כמתניחא דרמי בר יחזקאל דהא דרמי בר יחזקאל מתניחא היא תירץ הא כמ"ד יש שחיטה לעוף מ"ה וכיון דלא הפסקא הלכתא קיי"ל בשל תורה הלך אחר המחמיר עכ"ל, והנה פשוט לדינא בר קיס' אין סחירה ונהיה דשחט את היוטט כו' ובע"כ דכוונת רש"י לפי מה דפירשה ד" אחר שמואל ולכאורה לא הוי לרש"י. לכבוד בפסיטות דלית הלכתא כהא מתניחא אלא דליתא למה דפירשו ר' יוסף ושמואל ובע"כ דה"ה נראה לרש"י פשוט דהעיקור בפי' הברייתא דרמי בר יחזקאל כשמואל ור"י אי תסוד דרביס ויכחו וז"ל פסוס דליכחו הוי טפי ונר דשמועתיחא מרבא בר קיסא ולכן כחב בהחלט דאין הלכה כברייתא דרמי בר יחזקאל אלא דיש להבין במ"ס רש"י כוונ"ד יש שחיטה לעוף מ"ה אי כינא ולכן רב דהאי ברייתא דשחט את הקנה כמ"ד יש שחיטה לעוף מ"ה וברייתא דרמי בר יחזקאל אין שחיטה לעוף מ"ה וכסדרת רב אחא בר' דרבא קשה דלא כאלו לעיל דרב אחא בר' דרבא דלוי דסובר ככה"ג דאין צעיקור טריפות מלך עלמנו ושמואל בע"כ סובר דיש צעיקור טריפות מלך עלמנו וא"כ נסתר ונה סכתבנו דרש"י סובר בהחלט בפירוש הברייתא דרמי בר יחזקאל כמו שפירשה שמואל וגם בלאו הכי הוא דוק גדול לומר דרש"י יפרש הברייתא בר' אחא בר' רבא כיון דרב אשי דחי ל' ואמר דהרבא איפכא מסתברא והוא שחק ל' ובע"כ דהוכחות רש"י דמתניחא דרמי בר יחזקאל יש שחיטה לעוף מ"ה והאי דשחט את היוטט לעוף מ"ה אין שחיטה לעוף מ"ה ול"ו דמפוסק רש"י דלא כרמי בר יחזקאל יהי' מוכח דעת רש"י לדינא דאין שחיטה לעוף מ"ה אך באמת י"ל דרש"י סובר דמפיקא חזינן הפל לחומרא והכל לחומרא ונקטינן דיש צעיקור ויש שחיטה לעוף מ"ה: (ה) שחט עוף כדרכו כו' עיין במ"ז ס"ק י"ו מ"ס בענין נמלא טבעת ועיין בחבולות מור דחמיר ככל ענין ואינו מקיל אלא כמלא מיעוט טבעת ובדק בגדרת ולא נפסק יחר ועי"ס מילחא בטעמא וכן ראוי להחמיר בפסק איסור דאורייתא ועמ"ס מוח"ז ה"כ בס"י ל"ד כ"ק ט"ו:

סיבון בה (א) מיהי אין לריך לבדוק אחר שמוטה וכח מוח"ז ה"כ בס"י ב' דלכתחילה יש לבדוק אחר השמוטה וכדעת רב"ג אלא דבדיעבד אם לא בדק מותר כדמסווע נוהא דליחא בס"י ופסקי' בס"ס מלפני זה וכ"כ הרמ"ה בס' החינוך להדיא בע"ל ולע"ג מן הש"ס וכן מן הפוסקים סבבילו הך דינא דס"ס דלעיל אין רא' ואלדברא יש להביא רא' דליכחו לא סבירא להו ככה"ג וגם מ"ס החינוך אין רא' זולת כדעת הרמב"ם יהי' מוכח דסובר ככה"ג וכמו שאבאר בעזה"י:

הנהגה הרא' שנוב"א מוח"ז ה"כ מן ש"ס ופוסקי' בהאי דשוחט את התרנגולת לדרך לזוהר שלא ידחק רגליו לע"ג לאו רא' היא דיש לומר דודאי אם לא יזהר מלא יעטוף את רגליו שכיח הוא שיבא לידו שמוטה אבל כמחמת כיון דהשוחט לריך להיות נזהר בכך נכונים דברי הרמ"ל דלא אין השמוטה שכיח ולכאורה מוכח מ"ס הנ"ל כדעת הרמ"ל דאין הסוטה לריך לבדוק אחר שמוטה דאי לריך לבדוק א"כ למה אומר אבי' דיוהר שלא ידחק רגליו הא בלאו הכי יצטרך לבדוק אחר השחיטה אם שמוט, ואין לומר דחייטין דלמא מחתלי ולא יבדוק דיש אינו דלרי לה"כ דעכ"ל דביעבד שרי וא"כ לא חייטין דלמא מיסתלי וכמובאר בס"י ב' ובכנה דוכתי דהיכא דטרי דביעבד דלא חייטין דלמא מחתלי, ולדעת רב"ג דלעולם לריך לבדוק ואי לא בדק אסור אפילו דיעבד א"כ ודאי דקשה למה יזהר שלא ידחק רגליו, ובטלוח להרמ"ל כיחא דבאמת אין לריך בדיקה א"כ כלל וספיר קאמר אבי' ובטרטות לפי מה סכתבתי דאם לא יזהר באמת שכיח שמוטה א"כ אם לא יזהר ולא יבדוק יהי' אסור אף דיעבד אבל לכה"ג וס"ק קשה ומהי דעת רב"ג אפסר דסובר דלבי' לא אומר כן רק בדרך עלה טובה ועיין בלשון הש"ס דפ' מפני' דבאמת לא אומרה אבי' בלשון חיוב וספיר אפסר לפטר דלא אומר כן רק בדרך עלה ואמנם הטור והמחבר בס"ס דלעיל סכתבו מלריך לזוהר שלא ידחק רגליו בקרקע מוכח דסבירא להו כהרמ"ל:

והנהגה הרמב"ם השמיט לגמרי האי דינא דאבי' דפ' הנפטי' ולכאורה תמוה למה השמיטו אבל לפי דבריו אחי ספיר דהרמב"ם סובר ככה"ג דאם לא יבדוק אחר שחיטה אם אינה שמוטה אסור אף דביעבד וא"כ אבי' לא ימר כן רק בדרך עלה טובה ואין לומר דהוי ל' להרמב"ם לבאר לדרך לבדוק אם אינה שמוטה דיש לומר דהא כבר כתב הרמב"ם בס"ל ונה' שחיטה לריך לבדוק בסיונוי' אחר השחיטה. וגם זה בכלל וכבר נודע דאין דרכו של הרמב"ם נבאר דיני' ט"א נכזבו בס"ס להדיא הרי בארנו דמן הש"ס אין רא' לפסור דעת הרמ"ל וזמן הפוסקי' סבבילו דין זה לא מסתייב דקוט"ל ליכא על הרמ"ל כיעמחא נמי איכא זולת דעת הרמב"ם הוכחנו דסובר ככה"ג והרא' שנוב"א מוח"ז ה"כ נהפטר החינוך ג"כ לאו רא' היא לע"ג דא"כ חתה על מוח"ז ה"כ מה מלא בס' החינוך יחר מן המפירס בס"ס והרי כ"ק דהולין דף ט' ע"ל אמרין כל טבח שאינו יודע הלכות שחיטה כו' וחסיו סס גס עיקור הרי דגס בס"ס מבוחר לפל

זיאוור כוונת דרש"י סס ע"ג דה"ה היא כו' זולת הלכתא כמתניחא כו'

ישנו דעת הרמ"ל וסמיר' הריאות סכתו מוח"ז ה"כ נבדי ואלדברא מייסוקי' הסביו כ"כ ט"א טעמא כהרמ"ל

רא' דהרמ"ס סובר ככה"ג

